

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
Кафедра практичної психології та педагогіки**

**МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК В ЛОМЖІ
(Республіка Польща)**

**ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
Кафедра педагогіки та гуманітарних дисциплін**

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ» Волинської обласної ради**

ОСОБИСТІСТЬ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

**Матеріали
ХІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

м. Львів, 23 квітня 2025 р.

Львів – 2025

Рекомендовано до друку вченою радою факультету психології та соціального захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності 22 квітня 2025 року, протокол № 4.

Рецензенти:

Потапчук Євген Михайлович – доктор психологічних наук, професор;

Повстин Оксана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор.

Особистість в екстремальних умовах: матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (23 квітня 2025 р., м. Львів).
Львів, 2025. 414 с.

Редакційна колегія:

доктор психологічних наук, доцент **Сірко Р. І.** (голова);

доктор педагогічних наук, професор **Аніщенко В. О.**;

доктор педагогічних наук, професор **Литвин А. В.**;

доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник **Руденко Л. А.**;

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник **Вдович С. М.** (упорядник);

кандидат педагогічних наук **Марчук С. С.**;

кандидат педагогічних наук **Шарлович З. П.**

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглядаються психологічні особливості діяльності особистості в умовах воєнного стану, проблеми психологічного супроводу особистості, яка зазнала травматичного впливу, психолого-педагогічні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців до діяльності в екстремальних умовах, міждисциплінарні аспекти підготовки та діяльності особистості в екстремальних умовах.

Для науковців у галузі психології та педагогіки, психологів-практиків і педагогів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, аспірантів, ад'юнктів, докторантів.

Матеріали подано в авторській редакції.

© Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності, 2025

© Автори, 2025

<i>Ігор Коваль</i>	
Дослідження готовності майбутніх офіцерів служби цивільного захисту до саморозвитку	203
<i>Тетяна Матвійчук</i>	
Потенціал соціально-психологічного тренінгу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури	205
<i>Алла Неурова, Каміла Курніль</i>	
Професійна психологічна підготовка підрозділів НГУ щодо формування у бійців мотивації до виконання завдань в бойових умовах (на прикладі окремого загону спеціального призначення Національної гвардії України «АЗОВ»)	210
<i>Надія Онушко, Оксана Бойчук</i>	
Наступність змісту навчання учнів і курсантів ДСНС у системі «ліцей – університет»	213
<i>Neonila Partyko, Yuanyue Lin</i>	
Relationship between Family Upbringing Styles in University Teachers' Families and Coping Strategies in Extreme Situations	217
<i>Володимир Слободяник, Юлія Левченко</i>	
Рівень особистісних домагань молоді, як суб'єктів самозбережувальної поведінки	221
<i>Олена Штена</i>	
Вплив саморефлексії на толерантність до невизначеності у студентів-психологів	225
<i>Олександр Морозовський</i>	
Психологічна підготовка поліцейських спостерігачів до участі в миротворчих місіях: чинники стресу, профілактика й адаптаційні стратегії	229
<i>Оксана Пилипець</i>	
Психологічний аспект подолання комунікативних бар'єрів у процесі вивчення іноземної мови	234
<i>Лілія Пилипенко, Юлія Чечільницька</i>	
До питання дослідження професійної мотивації майбутніх рятувальників	237
<i>Олег Саламон, Юлія Кагуй</i>	
Інноваційні підходи до психолого-педагогічної підготовки фахівців ризикованих професій	240

ДОСЛІДЖЕННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДО САМОРОЗВИТКУ

Сучасні умови професійної діяльності вимагають від офіцерів служби цивільного захисту не лише ґрунтовних фахових знань і практичних навичок, а й розвиненої особистісної зрілості, самосвідомості, ініціативності та здатності до постійного самовдосконалення. Трансформація надзвичайних ситуацій, поява нових технологій, зростаючі вимоги до швидкості й якості прийняття рішень зумовлюють потребу у фахівцях, які здатні самотійно оцінювати ситуацію, приймати ефективні рішення та гнучко адаптуватися до нових викликів. У цьому контексті саморозвиток виступає не лише бажаним, а необхідним компонентом успішної професійної діяльності офіцера. Він забезпечує підтримання високого рівня професійної компетентності, розвиток критичного мислення, готовність до інновацій та відкритість до нового досвіду. Саме тому актуальним є питання цілеспрямованого формування та розвитку готовності до саморозвитку ще на етапі навчання в закладах вищої освіти, де закладаються основи професійної ідентичності та мотиваційної спрямованості майбутніх офіцерів.

Ураховуючи викладене та наші наукові праці [1-4], постає необхідність не лише теоретичного осмислення феномену саморозвитку, а й практичного вивчення рівня готовності майбутніх офіцерів до цього процесу. Для отримання об'єктивної інформації обрано Методику готовності до саморозвитку В. Павлова, яка дозволила оцінити рівень готовності курсантів до свідомої роботи над собою, зокрема до розвитку їх внутрішніх ресурсів, самопізнання та самовдосконалення. Методика є актуальною для аналізу особистісного зростання та визначення потенціалу самореалізації.

До нашої вибірки увійшли курсанти старших курсів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Учасники дослідження становлять репрезентативну групу з огляду на вік, рівень підготовки та мотивацію до майбутньої професійної діяльності. Загальна кількість респондентів склала 253 особи, що дозволяє зробити обґрунтовані висновки щодо сформованості їхньої готовності до саморозвитку. Розглянемо отримані результати:

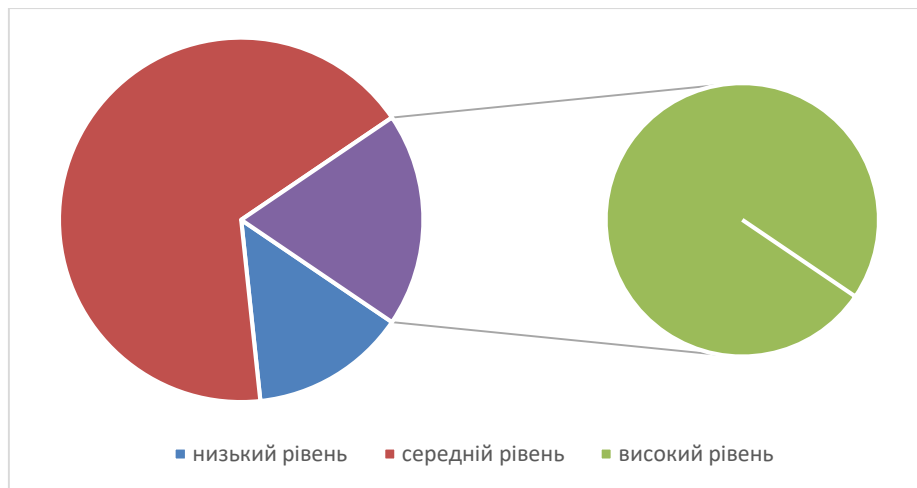

Рисунок 1 – Готовність до саморозвитку

Як свідчать дані, подані на рисунку 1, переважна частина респондентів 67,2% продемонструвала середній рівень готовності до саморозвитку, що свідчить про наявність загального усвідомлення важливості самовдосконалення, однак активна участь у цьому процесі у них є недостатньо стабільною. Такі курсанти здатні до змін і мають потенціал розвитку, але часто потребують додаткових зовнішніх стимулів – мотиваційної підтримки з боку викладачів, командирів, психологів або ж участі у спеціальних програмах, що спрямовані на розвиток навичок саморегуляції та особистісного зростання.

Високий рівень готовності виявлено у 19% учасників дослідження. Ця категорія характеризується вираженою внутрішньою мотивацією, ініціативністю та цілеспрямованістю. Вони активно займаються самовдосконаленням, демонструють готовність до постійного особистісного та професійного розвитку, мають добре сформовані навички рефлексії, планування і самоорганізації, що дозволяє їм ефективно реалізовувати власні потенціали.

Разом із тим, низький рівень готовності до саморозвитку притаманний 13,8% респондентів. Це може бути наслідком зниженої самооцінки, недостатньої мотивації або відсутності необхідних знань і навичок для організації індивідуального розвитку. Імовірною причиною є також нестача інформації про можливості особистісного та професійного зростання або вплив зовнішніх обмежень, що гальмують внутрішню активність і прагнення до самореалізації.

Таким чином, готовність до саморозвитку є невід’ємною складовою професійної компетентності майбутніх офіцерів служби цивільного захисту, а її формування потребує системного підходу, що включає впро-

вадження інноваційних освітніх технологій, організацію умов для самостійної когнітивної активності курсантів, а також надання педагогічної підтримки, спрямованої на стимулювання внутрішньої мотивації до розвитку. Результати дослідження вказують на неоднорідність рівнів сформованості готовності до саморозвитку, що актуалізує потребу в диференційованих освітніх стратегіях. Особливе значення має робота як з курсантами, які демонструють низький рівень готовності, допомагаючи їм подолати бар'єри і активізувати участь у навчанні, так і з тими, хто вже досяг високих результатів – з метою забезпечення умов для подальшого розвитку їхнього потенціалу та зміцнення професійної ідентичності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваль І. С. Неперервний саморозвиток майбутніх рятувальників як соціальна потреба. Педагогічний альманах : збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти». 2023. Вип. 54. С. 206–212. <https://doi.org/10.37915/pa.vi54.485>.
2. Коваль І. С. Обґрунтування авторської моделі неперервного професійного саморозвитку майбутніх рятувальників. Військова освіта, Київ. 2023. № 2 (48). С. 132–143. <https://doi.org/10.33099/2617-1775/2023-02/132-143>.
3. Коваль І. С. Термінологічний аналіз сутності неперервного професійного саморозвитку майбутніх рятувальників у галузі безпеки людини. Освіта дорослих : теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр.; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2023. Вип. 2 (24). С. 78–88. [https://doi.org/10.35387/od.2\(24\).2023.78-88](https://doi.org/10.35387/od.2(24).2023.78-88).
4. Koval I. S. Phenomenology of continuous self-development of future rescuers. The role of psychology and pedagogy in the spiritual development of modern society : International scientific conference : conference proceedings. 2022. July 30–31, Riga, Latvia. Riga: «Baltija Publishing», 2022. P. 341–344.

Тетяна Матвійчук

ПОТЕНЦІАЛ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Функціонування системи освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних технологій. Особливої актуальності набули інновації у професійній під-